

“Son Bölüm”

Knut Hamsun’u Behçet Necatigil’in Türkçesiyle 1980’li yılların başında okumuştum- bazı kitaplarını Marmara Adası’nda. Bir dönemdeki siyasi tutumunu edebi kişiliğinden ve eserlerinden ayrı tutarak, büyük bir romancı olduğunu düşünüyorum.

“Çağımızın yazarları arasında, özgün yaratıcılık yönünden, Hamsun’u kenara itebilecek tek bir kişi bile göremiyorum” demiş Maksim Gorki.

“Dağlardan kopup gelen bir bahar fırtınasıdır o”*.
Ona gömüldüğüm günlerde benim de öyle hissettiğimi hatırlıyorum.

Onun romanlarının bugünlerde okunmasının uygun olacağı geçiyor aklımdan zaman zaman.

Necatigil,
“Hamsun’u çevirmek benim için şiir yazmak gibi bir şey”
demiş, onun da son çevirisi olan
“Son Bölüm”ün arkasına yayınevini eklediği sayfalarda.

Orada o roman için şunlar yazılı:

“İnsanlar yerde sürünüyorlardı. Kimisi bu yana, kimisi o yana. Bazan birlikte sürünüyor, bazan birbirine rastlıyor, hiçbiri ötekine yol vermek istemiyordu. Bazan da biri bir diğerinin üzerinde sürünüyordu. Başka türlü olabilir miydi... İnsan değil miydiler.”

Orman içinde bir dağ sanatoryumda geçer o roman.

Çağın hasta ettiği insanların *acılarını dindirmek* için kapandığı bir sanatoryumda.

Modern hayatın insanı nasıl yozlaştırdığını anlatan, çarenin doğaya dönmekte, özümüze dönüp bakmakta olduğunu anlatan bir hikâyesi var.

*“Öyle ya, yeryüzünde avare kimseleriz.
Yollar çöller aşar, kâh sürünür, kâh yürür ve
çiğner geçeriz birbirimizi.
Daniel gibi o da çiğnedi ve çiğnendi.”*

İçeri tıklımışken, kimi zaman,
insanların buna o sanatoryumdaki gibi
katlanma gücü olabileceğini düşünüyorum:
Aylarca... yıl?

İnsanın (*acıya, güçlüğü*) ‘dayanma kapasitesi’
sandığından çok daha fazladır, biliyorum.
Ne çok filmde gördük bunu, insanlığın feci geçmişinde,
okuduk, hatta kendimiz de bir şeyler yaşadık. Dayandık.

Ama **dışarıdaki** kötülük, körlük, yalan, dolan bitecek mi,
çıktığınızda?

Aşı olmamız bitirecek mi saydıklarımı?
Kim emin bundan? Ve nasıl?

İnsanlığa çok büyük *kötülük*,
adaletsizlik etmiş, adını anmak bile istemediğim bir sistemin
‘ilk 2 bölümündeki’ (2008 öncesi ve sonrası) fenalıkları, şimdi
vaktiyle onu savunanlar, hatta hâlâ içinde olup
çıkamayanlar da *sessiz sedasız* kabullenirken,
bugünkü toz dumanın içinde bazı *kuşkulara*,
aynı *zihniyetin para için* pekâlâ yiyebileceği *başka herzelere*
birilerinin şappadak *‘komplo’* deyip geçmesi
neyi bitirmiş olacak ben tıklıdığım,
ya da kendimi sakladığım yerden çıktığımda?

‘Aşı karşıtı’ olarak kategorize ettiklerimizde
bir *“bilim karşıtlığı”* olabileceğini öne sürmek
okur yazar biriyseniz kuşkusuz çok zor değil.

Ama herkes de *kör cahil* yahut *bağnaz* değil.

Ya o kişilerin '**bilim**'e değil,
o *kalkanın ardına gizlenebiliyor olmaları da mümkün kişilere,*
belanın birden ortaya çıkardığı bir **yetersizliğe,**
dönen dolaplara güveni yoksa?

Hem mesele sadece aşı mı?

Onca tuhaf proje konuşulurken.
Onca yoksulluk varken ve
savunma bütçeleri peşpeşe katlanırken?

Bunları sormak da mı **cehalet** beyler?

Niçin, hiçbir güvenilirliği, kredisi kalmamış
bir sistemin '*son bölüm*'üne bir '**karşı durmak**'
hatta anlaşılabilir bir '**öfke**' söz konusu olmasın?

İlk taşı bunda doğrudan veya dolaylı payı olmayanlar
savursun sokaklara dökülen o insanlara.

*Erich Kaestner

Aralık 2020

